

Vuoden 2025 alue- ja kuntavaalit / Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien asettaminen

KH 03.03.2025 § 50
546/00.00.00.00/2024

Yleistä

Alue- ja kuntavaalit toimitetaan vuonna 2025 seuraavan aikataulun mukaisesti:

- Kotimaan ennakkoäänestys ajanjaksolla 2.–8.4.2025
- Vaalipäivä 13.4.2025

Vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat

Vaalilain (714/1998) 15 §:n (361/2016) 1 momentin mukaan kunnanhallituksen on hyväksyttävä ajoin ennen vaaleja asetettava:

- 1) kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme; sekä
- 2) laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Vaalilain 15 §:n 2 momentin mukaan sekä vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten että niiden varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa asianomaisessa vaalipiirissä edellisissä eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puoluekisteriin merkittyjä puolueita. Kuntavaaleissa jäsenten ja varajäsenten tulee kuitenkin edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä.

Vaalilautakunnan varajäsenet ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Vaalikelpoisuus ja esteellisyys

Vaalikelpoisuudesta vaalilautakuntaan ja vaalitoimikuntaan on säädetty kuntalain (410/2015) 71 §:ssä (yleinen vaalikelpoisuus kunnan luottamustoimeen) ja vaalilain 15 §:n 3 momentissa.

Vaalilautakunnan jäsenten ja varajäsenten osalta vaalilain 15 §:n 3 momentissa on säädetty, että ehdokas ei voi olla vaalilautakunnan jäsenenä eikä varajäsenenä. Sen sijaan esimerkiksi ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi voi olla vaalilautakunnan jäsenenä tai varajäsenenä ja toimia kaikissa siihen kuuluvissa tehtävissä, lukuun ottamatta äänestäjän avustamista vaalilain 73 §:n (361/2016) mukaan.

Vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten osalta vaalikelpoisuussäätely on tätä rajoittavampaa. Vaalilain 15 §:n 3 momentin mukaan ehdokas tai hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa ei voi olla vaalitoimikunnan jäsenenä eikä varajäsenenä. Puolisoilla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä henkilöitä.

Vaalilain 16 §:n (361/2016) 2 momentin mukaan vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäseniin ja varajäseniin ei sovelleta hallintolain esteellisyyttä koskevia säännöksiä.

Vaalilautakuntien lukumäärä

Vaalilautakuntia on asetettava kuusi, sillä valtuuston 18.4.2016 (18 §) tekemällä päätöksellä Äänekosken kaupunki on jaettu kuuteen äänestysalueeseen. Kaupunginhallitus päätti 21.10.2024 (251 §) vuoden 2025 alue- ja kuntavaalien vaalipäivän äänestyspaikasta kullekin äänestysalueelle.

Sanottujen päätösten perusteella äänestysalueet ja äänestyspaikat ovat seuraavat:

Äänestysalueen numero ja nimi
Vaalipäivän äänestyspaikan nimi ja osoite

001 Äänekoski
Kaupungintalo, Hallintokatu 4

002 Markkamäki
Poken Opinahjon toimipaikka, Opinahjontie 1

003 Suolahti
Suolahden yhtenäiskoulu, Telakkakatu 15

004 Honkola
Honkolan koulu, Hujakontie 8

005 Konginkangas
Konginkankaan koulu, Kansakoulutie 1a

006 Sumiainen
Sumiaisten koulu, Koulutie 4a

Vaalitoimikuntien lukumäärä

Edellisissä vaaleissa eli vuoden 2024 presidentin- ja europarlamenttivaaleissa Äänekosken kaupungissa toimi kaksi vaalitoimikuntaa.

Kaupunginhallitus päätti 21.10.2024 (253 §), että vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleissa laitoksissa toimitettava ennakoäänestys järjestetään seuraavissa paikoissa: Palvelutalo Tukipuu, Äänekosken terveysaseman sairaala, Piilolan palvelukeskus,

Eerolankadun palvelutalo, Esperi Hoivakoti Pukkimäki, Onnikoti Koivu, Palvelukoti Attendo Tallisaari, Hoivakoti Kotisatama, Keski-Suomen vammaispalvelusäätiön Lehtolan ja Marianpolun asunnot, Konginkankaan palvelukeskus ja Sumiaiskoti.

Kaupunginhallitukselle esitetään, että vaalitoimikuntia asetettaisiin edelleen kaksi.

Sukupuolten tasa-arvo

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien vaalissa on otettava huomioon naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ssä (657/2021) tarkoitettu pääsääntö, jonka mukaan toimielimessä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia. Osuus lasketaan erikseen jäsenistä ja varajäsenistä. Pääsääntöä ei voida noudattaa silloin, kun valitaan vain kolme jäsentä tai vain kolme varajäsentä.

Valmistelija	Hallintojohtaja Aleksi Heikkilä, puh. 040 823 7921
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Tuononen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus: <ol style="list-style-type: none">1) asettaa vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleja varten kuusi vaalilautakuntaa;2) valitsee kuhunkin edellä kohdassa 1 asetettuun vaalilautakuntaan viisi jäsentä ja viisi varajäsentä sekä tämän jälkeen valitsee jäseniksi valituista kullekin vaalilautakunnalle puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan;3) asettaa vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleja varten kaksi vaalitoimikuntaa; ja4) valitsee kuhunkin edellä kohdassa 3 asetettuun vaalitoimikuntaan kolme jäsentä ja kolme varajäsentä sekä tämän jälkeen valitsee jäseniksi valituista kullekin vaalitoimikunnalle puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.
Päätös	Asia päätettiin jättää pöydälle.

- - - - -